

Vychází 1., 10., 20.,
každého měsíce o 10.
hod. Expedicí se nachází
v obchodnictví musikalíí
u „Beethovena“ u Ro-
berta Veita v No-
vých alejích č. 116. Kdo
všeckna čtyry čtvrtletí
odebere, obdrží praemii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl.
půll. 2 zl., celor. 4 zl.
rak. č. S poštou: čtvrtl.
1 zl. 15 kr., půll. 2 zl.
30 kr., celor. 4 zl. 60 kr.
rak. čísla. Pro státy ně-
mecké: půll. 1 tol.
10 nov. gr., celoročně
2 tol. 20 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

10. listopadu.

Nakladatel:

Robert Veit.

P í s e ň. *)

I šepce kvítí v stinném háji

a každý keř mou mluvu zná,

po mně to vlhky klokotají

a každá dí: „Ty's láska má!“

To sdílí háji věřník smělý,

jej zas se slavík tajně ptá,

by se svou milkou sladce pělý:

„Ty jediný, ty's láska má!“

A zvědav list se k listu chýlí;

a mně se vše milence zdá,

že líbezným si šeptem sdílí:

„Ty jediný, ty's láska má!“

Antonie Körschnerova.

P í s e ň. *)

Poletuje holubice

Padá milé holubici

holubinka s holubem:

holoubek do potoka

bilou ruku dala hochu

hochu, hochu, utone prý

Andulinka pod dubem.

holce kdo pad' do oka.

Potopil se holub láskou

holubinko pro tebe:

okem, hochu, okem lásky

malý krok je do nebe.

Václav A. Crha.

*) Kdo ze skladatelů českoslovanských jednu z těchto dvou
písní nejlépe a slovně nejpřiměřeněji do hudby uvede a do
15. prosince t. r. redakci Dalibora zašle, obdrží od redakce
předplatní listek na celý ročník Dalibora 1861
a dvě podobizny českých skladatelů. Dva akcesity (po
2 podobiznách) určujeme za složené písně, které po přání
za nejlepší uznány budou. Písně tyto musejí býti úplně pro-
komponovány. Každá skladba necht' se opatří heslem
a zapečetěným psaním, v němžto se jméno skladatelovo
nacházeti musí. Píseň má býti pro jeden hlas s průvodem
piana.

Red.

Karel František Pitsch.

Podává redaktor.

(Pokračování.)

Do tohoto času padá jeho pobyt ve Vídni, kdež
s prvními notabilitami sídelního města v užším spojení
tál. Řada slavných. uměním proslulých mužů třeptí se
tu, jmenovitě: Beethoven, Hummel, Voříšek a Aibler;
pak Meyerbeer, Aszmeyer, Mayseder a Sechter, s kte-
rýmžto posledním ustavičně v přátelském spojení se-
trval. Že Pitsch i ve Vídni co dobrý hudebník vůbec
a zvláště co výborný varhaník znám a v dobré pamět
byl, jest důkazem, že když byl již ředitelem varhanické
školy, místo varhanické ve dvorní kapli mu nabízeno
bylo, což ale pro pokročilé stáří své nepřijal.

Ve Vídni prodlévaje studoval v prázdných hodi-
nách pilně partitury a zanášel se rozbořem nejznačněj-
ších děl našich klassických mistrů. Ukončiv svou peda-
gogickou missí navrátil se r. 1825 do hlavního města
své vlasti a obral si hudební umění za své hlavní za-
městnání a za jedinou úlohu svého dalšího žití. S ne-
unavnou pilností proskoumav hudební theorie jmenovitě
Kirnbergera a zvláště vědecký sistem Abbé Voglera,
dosáhl takové jistoty a důkladnosti, kteráž napotom
v příznivém světle vystoupiti měla.

Konav od r. 1825 bezplatnou službu na varhany
v rozličných kostelích, byl po smrti varhaníka Urbánka
dne 18. června 1832 jmenován varhaníkem u sv. Mi-
kuláše v menším městě Pražském. Výkony tohoto muže,
jenž všeobecně vědeckou a hlubokou hudební vzdělaností
nad velkou částí svých kolegů vynikal, jenž nejen co
značný virtuos, alebrž šťastný kontrapunktista a pro-
duktivní mistr se osvědčil, výkony tohoto muže musely
přirozeným způsobem pozornost na sebe obrátit.

Když se byl chvalně známý kostelní skladatel,
Robert Führer, svého místa co ředitel a učitel na
varhanické škole dobrovolně vzdal, jmenován byl K.
Pitsch 1840 na místo jeho. Od tohoto času počíná

jeho blahonosná pedagogická činnost, která sobě rovné neměla a která v živé paměti všech současníků jest.

Veliká část nás uvykla, mysliti si Pitsche co „vtělený kontrapunkt,“ a přec v něm dlely vlohy i k jiným druhům hudby, jen že jim toho vzdělání nepopřál, jako kontrapunktu, v němž, řeknu to zřejmě, vrchol hudebního umění spatřoval. Udržela se v něm ona uvyklost z dětského věku po témách a imitacích, řekl bych slídití; a bylo často pozorovati, jak skladbu k posouzení mu předloženou, lhostejným okem sledoval; kde však něco podobného se vyskytlo, tu teprv se zářícím okem své pochvalné „dobře“ pronesl. Sotva mu mohl který žák větší radosti způsobiti, jako když mu ukázal, že přemýšlel a hlouběji vnikl. Pitsch byl ctitel ducha a kde ducha shledal, byl spokojen.

Pitsch byl nejen varhaník a kontrapunktista; ale jak jsme již pravili také výborný pianista. Zběhlost jeho byla velká a vyrovnanost prstů ve hře snad ještě větší. Co ale snad málo známo bude, jest, že byl také řádný improvisator a to nejen ve slohu přísném ale i nevolném. Prál bych o něm, kteří naklonění jsou v jeho fantasii pochybovati, aby ho byli v „dobré chvíli“ na piano hráti slyšeli. Říkáme: „Ten mluví — jakby tiskl.“ o něm bychom říci mohli: „Ten improvisoval, jakby tiskl!“

Počet jeho skladeb není právě četný, tím více ale cenyplný. Ze starších nyní již méně známých skladeb jeho vyšla *fuga* na rakouskou národní hymnu, *fuga* s dvěma tematy na „Alleluja poscale,“ které v „Leipziger Zeitschrift für Musik“ pro skladatele velmi lichotivým způsobem posouzena byla a dva sešity pastoraálních předeher. Velké zásluhy si získal vydáváním sbírky skladeb pro varhany pod názvem „Museum für Orgelspieler,“ které dílo v naší vlasti málo známé býti se zdá, pak *Seegrových* počíslovaných bassů. Největší dílo jeho jest mše do D-dur. Této mši stojí nejbliže *Te Deum*, pak *Graduale* na text žalmu a kantáta v posledním čase složená. Mimo menší skladby pro varhany složil Pitsch též některé písně, mezi nimiž „Das Grab“ (hrob), od Salise do češtiny přeložena, vyniká a zúčastnil se při *kancionalech*, vydaných pro diecese Litoměřickou a Královéhradeckou. K prvnímu kancionálu spracoval o sobě též vydané „Repertorium für Organisten.“ Jsa tak na vše strany zaměstnán, věnoval ještě prázdný čas privatním žákům, kterých se mu vždy dosti hrnulo.

Celých skladeb, posud neznámých, po něm mnoho nezůstalo. Některá preludia, obyčejně pro okamžitou potřebu žáků napsaná, svrchu zmíněná kantáta a *graduale*; za to ale tím více rozličných theoretických pojednání, o rytmu, taktu, zvuku atd. Výtečný náš Leop.

Zvonař vydal před rokem *trináctero* pozůstalých *skladeb* pro *varhany* od Karla *Pitsche*, které by žádnému varhaníku chyběti neměly.

O kostelní hudbě na venkově.

Zápisky na cestách. — Z Pardubíček.

(A. V.) (Zápisky na cestách.) (Dokončení.)

Přijel jsem do Holomúce, do té statně ohražené pevnosti, ježto však uvnitř žádnému jinému hlavnímu městu co do výstavnosti a zajímavého pohledu ničehož se nezádá. Ulice jsou široké, protož světlé, pěkně dlážděné, domy dvou- i tři patrové, chrámy ozdobné, společenský ruch živý, zvlášť v dnech blahoslavení mučenníka Jana Sankaudra, jenž v roce 1620 farářem v Holešově blíže Kroměříže byl. Při té slavnosti bylo město přeplněno nábožnými Moravany a lidmi z jiných blízkých zemí; slavný klerus byl velkolepě zastoupen. V čele té neobyčejné slavnosti stál arcibiskup Holomúcký Bedřich se čtyřmi biskupy, více kanovníků, prelátů, děkanů, farářů, kaplanů a seminaristů, dohromady asi 600 kněží; nebyl tehdaž div, že v dnech slavnosti, od 22. až do 26. září se církevní obřady, totiž mše sv. a významná kázání skrze celý Boží den střídaly. Slyšel jsem *slavnou zpívanou mši* od *Haydna* do B-dur v arcibiskupském chrámu Páně a musím vyznati, že kostelní hudba nebyla jen čistá, ale v každém díle výtečně provedena, jak jen se ve velkém městě a při také vznešené slavnosti očekávati může. Chlapci při sopranu i altu jsou si ve svých partiích jisti, což e pilném cviku ředitele kůru p. *Pilháče* svědčí, hlas tenoristy při solách vyjímá se libezně, bassista byl pevný a jistý; housle mistrně přízvukovaly nebo rázně si počínaly, dechové nástroje vyluzovaly čisté tony a není tedy nic divného, že každý, kdo slavné mši sv. přítomen byl, zbožností nadšen byl. *Intrady* byly mnohem čistěji provedeny nežli v Praze. Velká duševní moc spočívala v provedení pospolitého překrásného chorálu: „*Pange lingua*“, neb slyšel jsem, že i všickni přítomní kněží se při pěni té staré a velebné písně zúčastnili. *Varhaník* byl v tomto chrámu Páně v každém ohledu chvalný. Poslechl jsem i v jiném kostele hudbu kostelní; bylo to u sv. *Maurice*. Chrám jest vznešený, v gotickém slohu vystavěný, a nalezl jsem ještě *mohutnější varhany*, nežli v chrámu v předu jmenovaném. Slyšel jsem tu dne 24. t. m. *zpívanou mši*, jež sotva $\frac{3}{4}$ hodiny trvala. Provozovali krátkou mšičku od *Preindla* do D-moll s krafovkým *gradualem* a *offertorium* sice dost čistě, ale nikoliv zbožně. *Tempa* byla přehnaná, zvlášť bylo to v „*Sanc-tus*“ a „*Agnus Dei*“ velmi pozorovati. Odpověď od kůru se jen odsekávaly a každý spěchal jako na vý-

roční trh do Brna. V duchu se jakýsi zkalený cit rozprostíral, a myslil jsem sám u sebe: „Což ta posvátná slavnost nezasluhovala onen slavný den slušnější chrámovou hudbou zasvětit?“ Poohlídl jsem se ještě v městě, a odpoledne putuji se železnou dráhou přes Přerov do *Kroměříže*. Nedivil jsem se, že říšský sněm se tady před několika léty držel, neb obrovský zámek arcibiskupský, krásné, rozšířené zahrady i celé rozsáhlé ale tiché město poskytovalo nejlepší výhody. Z rána v 8 hodin sloužil důstojný p. vikář *Jozef Hrdlička* mši sv., a obdivoval jsem jeho zvučný správný zpěv u ozdobného hlavního oltáře. Neozývaly se žádné varhany. *Figurální hudba* prý jest také tady velmi *slušná*. Den sv. Václava 28. září se blížil, a proto že povinnosti na tento den na mne čekaly, odebral jsem se z veselých, utěšených sestřinských krajín Moravských do milé vlasti své.

(?) *Z Pardubiček* u Pardubic dne 23. října. Dne 20. října bylo zde slaveno posvěcení chrámu. Na tento slavný den, jako i na hod Boží a větší svátky vůbec, bývá zde slavná zpívaná mše sv. Pan učitel *Remeš* z Pardubiček jest nejen dobrý varhaník, jak již v těchto listech dvakráte od Vašeho kritika podotknuto bylo, ale vůbec *obezřelý* hudebník a *ředitel kůru*. Pozveť si hudební síly, zpěváky i instrumentalisty, a dle nich přiměřené komposice volí, a proto mu volené skladby tak uhlazeně se vyvedou, jako si je každý milovník chrámové hudby míti přeje. Dával tentokráte mši od Diabelliho do C-dur, za graduale a offertorium mužské četverozpěvy od Alb. *Maška* a od *Vitaska*, jež z Pardubic pp. *Schülle*, *Klika*, *Řípa* a *Janda* zbožně zapěli: Ve mši vyznamenala se sl. *Marie Říhová* svým vycvičeným, okrouhlým přednesem. „Pange lingua“ zpívalo se velmi pěkně v kvartettu: sopran, alt, tenor a bass, což se při vzájemném pěni shromážděných, nábožných křesťanů velmi krásně vyjímalo. Za příčinou, že p. *Remeš* taky co vlídný muž veleznam jest a pohostinství miluje, byla na odpoledne *hudební beseda* uspořádána, kdež mezi jinými *písňe národní* osou zábavy byly. Mezi vřelou zábavou byla mně ta otázka předložena, který ředitel kůru se jmenuje *obezřelým*, a který *neobezřelým*? — Má odpověď slula takto: „*Obezřelý ředitel kůru jest ten, jenž na obyčejnou neděli menší, na jiné svátky větší, na Boží hod slavnou mši volí, aby tyto zasvěcené dni od sebe značně byly k rozoznání a jenž dle místních a pozvaných sil přiměřené skladby provozuje; jenž těžší úlohy vícekrát se zpěváky i s druhými hudebníky projde; jenž k výtečným kostelním skladbám n. př. ke mši od Mozarta zase výtečné a jim rovné komposice volí (nikoliv však graduale od *Votránka* a offertorium*

od Brixio); jenž všechny předložené skladby sám dobře prosluduje, na těžší místa ve mši hudebníky slušně připraví, a větší pozornosti odporučí; když se takt mění, jako: v *Gloria, Sanctus, ald.*, jenž si na kůru účinkujících diletantů váží a je ctí; zkrátka, obezřelý ředitel je ten, jenž k všemu bedlivě přihlíží a sám přítomného ducha nikdy neztratí.“ Který ředitel kůru tak jedná, anebo když posud nejednal, tak jednat bude, ten zasluhuje jméno *obezřelý*, a takému jistě bude posvátná chrámová hudba kvěsti; kterýž však činí opáčně. jmenujeme ho *neobezřelým*.

O registrování čili o oučelu a umění přiměřeného použití hlasů varhaních.

(Dokončení.)

g) Při jemnozvučných přednáškách, kde se 2 neb 3 rejstříky spojují, musí se povždy na to zřetel bráti, aby hlasy stejné intonace nikdy dohromady nepřišly, anby jinak žádné sprostředkování buď ostrého neb tupě znícího varhaního zvuku nepovstalo. Tato případnost se může dvěma malbám přirovnati, z nichž jednu velmi mnoho objasní, druhá však velmi mnoho stínu má; oba účinkují velmi nepříjemně na zrak. Právě takovou nepříjemnost cítí sluch, když nějaký takový oběma chybným principiím (zásadám) nepřislusný varhaní zvuk zaslechne. Musejí se tedy protivného charakteru spojití, tyto vystupují podporující se vzájemně, an ječivý hlas tupě znící zvelebují, a tupě znící ostří prvního jemní. *Gamba* a neb *salicet* neúčinkují v spojení příjemně na sluch, ačkoliv k těm nejkrásnějším varhaním hlasům náležejí; neboť mají oba stejný charakter, a protož se *gamba* a neb *salicet* obyčejným gedaktem a neb takovou nějakou fletnou doprovázeny docela jinak vyjímají. *Quintatön* a *salicet*, netvoří též žádné výhodné spojení, *Quintatön* však spojen s kamzikovým rohem účinkují velmi výhodně. Rourové stroje nemohou tedy bez spojení s labialními hlasy přiměřeně užívány býti, an jich zvuk velmi chřestivý neb dle okolnosti velmi třeštivý jest, a teprv připojením labialních rejstříků zvláště gedaktů, plným a jemným se stává. Necht' se laskavý čtenář těmito několika zde uvedenými pravidly a krátkými poznamenáními o registrování prozatím uspokojí.

Při veliké rozmanitosti charakterů varhaních rejstříků a jich výběru v buď větších buď menších varhanách jest to velmi nesnadné ano nemožné, některá obšírnější určení a neb docela jmenovitá sestavení rejstříků uvést: nemůžeme tedy přátelům a ctilelům varhaní hudby lepší radu dáti, nežli když se tito s charakterem každého jednotlivého hlasu ve svých varhanách

mimo církevních obřadů seznámějí, a zde jmenovaná pravidla při tom co nejvíce použili se snažejí. Lásky a chuť k umění jakož i horlivost pro všecko vznešené, velebné a krásné nezůstanou i zde bez výsledku. J. K.

Rossiniho úskok.

Výjev ze života.

Za pěkného podzimního večera sešli se dva sobě neznámí pocestní na poštovním voze, i byli již asi dvě mile od Paříže, a ještě ani slova spolu nepromluvili. Konečně odhodlal se jeden z nich, přetrhnouti tak dlouhé mlčení, jenž ho již omrzelo, a obrátiv se k sousedu svému řekl: „Vy jdete do Caenu, pane?“ — „Tak jest,“ odpověděl druhý názvukem patrně jižním, „ale zůstanu tam jen přes noc.“ — „Vy konáte nějakou diplomatickou cestu?“ tázal se dále onen, spatřiv červenou pentličku v dírci cizincově, „snad s nějakým poselstvím do Španěl?“ — „Ó nikoli, nikoli,“ odpověděl se smíchem druhý, „já trochu cestuji, pouze abych cestoval, bez jistého účelu a toliko k svému vyražení, diplomat však nejsem, ale zle bych se hodil k studování protokolů a konferencí.“ — „Ó, kterak jste šťasten, a jak vám to závidím,“ odvece onen, „politický běh, věřte mně, jest pravý sud Danaidek, jež nikdy nenaplníme; čím více činíme, tím více zbývá činiti.“ — „Ejhle,“ dí cizinec, „nebyl bych řekl, že povolání státníka tak nevděčné jest.“ — „A přece jest tomu tak; ostatně, an nás již náhoda tak svedla, svěřím vám něco v důvěrnosti, což vás o nestálosti politických rolí přesvědčí. Tři leta po sobě byl jsem deputovaným departementu Calvados; nyní utrpělo ministerstvo porážku a uznalo za dobré, komoru rozpustiti, čímž přinucen jsem, poznovu postavit se před sbor volitelů. Ach, věřte mi neb nevěřte, ale já cítím jakousi bázeň...“ — „Bázeň?“ dí neznámý, „a proč? vyčítá vám vaše svědomí přílišnou povolnost vládě?“ — „Ano, můžet něco v tom býti; já byl vždy při straně ministrů, a to nebude tak snadno každému po chuti. A pak musím se vyznati, mám soka odporné strany, jenž má většinu pro sebe.“ — „Přece ale není podobno,“ dí důvěrník, „aby vás ministři, jichž posobníkem jste, v tak rozhodné době bez pomoci nechali?“ — „Ministerstvo, pane, obává se, aby se mu nemohlo vyčítati, že působí na volení, pročez obmezuje se na to, dávat návštěvy, odbývati od přáfekta v můj prospěch; ale já málo naděje kladu v takovou protekci.“ — „A proč?“ — „Přáfekt není příliš oblíben, na jeho bálech neji se příliš výborně.“

Při tomto upřímném svěření administrativních tajností nemohl se cizinec od hlasitého smíchu zdržeti;

brzo ale sebral se a povážným hlasem pravil k starostlivému deputovanému: „Pane, líto mi velmi, že nejsem Francouz, a že vám nemohu býti nápomocen k vašemu opětnému vyvolení; jinak bych od srdce podporoval vaše se ucházení.“ — „Přeškoda, váš hlas a vaše přímluva byly by mně mohly býti velmi prospěšny, neboť častokráte potřebí jen malé výhody k dosažení vítězství. Hádejte n. p., co by při zítřejším volení rozhodlo a mně k opětnému vyvolení dopomohlo?“ — „Jsem žádostiv.“ — „Pravá maličkost, věc, která ani za řeč nestojí.“ — „Ale pro Boha, tedy jen řekněte, co.“ — „Serenáda.“ — „Serenáda?“ opětoval neznámý s podivením. — „Tak jest; kdyby mě pod okny mé hospody uvítala hudba, to by mé volitele k mému prospěchu elektrisovalo, to by bylo vítězství a získalo by mi zítra jistě většinu padesáti hlasů. A však marné sny! Již napřed mi psali, že při svém příchodu žádné serenády očekávati nemám.“ — „A kdybich vám ji způsobil?“ tázal se neznámý. — „Vy, pane? vy jakožto neznámý, jakožto cizinec troufáte si to dokázati? Ne, to jest nemožno.“ — „Dejme tomu, že by se to stalo — pocestní musí sobě vespolek nápomocni býti — kdybyste dostal serenádu a následkem toho opět volen byl, slíbíte mi vyplniti jednu prosbu?“ — „Ke všemu se uvoluji, můj nejdražší; vy mi zachováte život, život politický totiž — ale já nemohu ještě věřiti v své štěstí.“ Nyní hleděl deputovaný dověděti se jméno svého tovaryše. On však statečně se zpouzel je říci.

Okolo šesté hodiny večer přijel poštovní vůz do Caenu, a oba pocestní slezli na náměstí u hostince *du Nord*. — „A moje serenáda?“ tázal se deputovaný. — „Buďte upokojen,“ pravil neznámý, „já jsem jist své věci.“ — To promluviv obrátil se, a zamluviv na zítřek poštu odešel hledati přítele, jež chtěl vzíti s sebou. Potom odebral se k řediteli hudebního sboru národní gardy a vyjevil se mu. Umělec ten přijal jej ne jinak než jako krále, se všemi znamenými úcty a oddanosti, jakou věnujeme korunovaným hlavám. Neznámý mluvil s ním pošeptmo, a opustil jej pak, aby se vrátil do hospody, kde jej deputovaný k večeři čekal. — „Vždyť jsem vám to předpovídal,“ počal státník, „žádná serenáda!“ — „Vstaňte a uvěřte konečně, nevěřící!“ dí jeho druh veda jej k oknu.

Jaké překvapení, jaké štěstí, jaká radost deputovaného, an pod svým oknem spatřil sto hudebníků! Zběžný přehled ukázal mu flétnu, klarinet, pozaun, lesní troubu, housle, bráč, vlaské bubny, tříhran a všecky ostatní nástroje, jenž k souzvuku skvělého koncertu z patra se spojil. Začátek učinila výborná ouvertura z Viléma Tella, tato tklivá melodie, kde nad každou notou vznášejí se Švýcary; pak následoval Hrabě Ory

toto sladké, básnické laškování; závěrek činil Moses, tato velkolepá skladba, jenž city a myšlenky zpět znášší do světa patriarchálního. Deputovaný padl svému zachovateli okolo krku a zvolal: „Co mohu učiniti pro vás?“ — „Mějte strpení, budu vám to psáti, až opět zvolen budete; vy jste přislíbil, vyplniti mou žádost a spolehám se na to. Dobrý večer, pane, mějte se dobře.“ — Cizinec odebral se do svého pokoje, a druhého dne odvezla jej pošta na jih i s přítelem, jenž ho byl v Caenu očekával.

Serenáda nechybila se účinku, a deputovaný byl opět volen. Serenáda v skutku každého překvapila, nikdo neměl ani tušení o tom, nikdo nebyl hudebníky objednal. Nespokojenci šli k řediteli hudebního sboru a žádali vysvětlení. Ten se vyjádřil, že ještě žádnému ministerialnímu deputovanému serenádu nedělal, tenkrát ale že to byla docela jiná případnost, an hudba dala se k vůli jedné znamenité osobě, jejížto jméno však vyjeviti nesmí. Toto vyjádření uvedlo šťastného kandidáta i nepřátely jeho rovně do rozpaku; kdož byl tento neznámý, jenž takto rozkazoval v městě, kde ho nikdo neznal, a jaké právo měl k tak veřejnému uctění? Ale psaní, které deputovaný v málo dnech po svém opět-ném volení obdržel, konec učinilo jeho domněnkám. Zněloť takto:

„Vzácný pane! Vy jste potřeboval nevyhnutelně serenádu, a já vám ji opatřil postoupiv vám tu, která byla pro mne ustanovena. Ředitel hudebního sboru národní gardy chtěl mne takto přivítati, a já jej žádal, zachovati to tajemství, komu serenáda jest určena. On je zachoval, neuveřejniv moje jméno, a jeho mlčelivosti povinnen jste za své opětné zvolení. — Nyní ale, jakož to ponejprv bylo, co jsem se v záležitosti volení pletl, žádám odměnu za svou službu. Vy jste slíbil, že vyplníte, co budu žádati, pakli opět zvolen budete; způsobte tedy vlivem svým, aby v departementu Calvadoském založena byla důkladná škola zpěvní, tak alespoň umění získá z našeho malého spiknutí. Mějte se dobře, pane. upřímně přeji Francouzsku štěstí, že vás má za deputovaného; neboť vás znám co poctivého muže a přítele pořádku, a dělá mi to obzvláštní potěšení, že jsem jako umělec vám v něčem posloužití mohl. Váš oddaný sluha
Rossini.

Při čtení toho listu poznal deputovaný úskok, k jeho prospěchu použitý, a daleký toho, aby tajemství té události zachoval, uměl se přemoci. pověděl celému městu, kdo byl jeho tajný příznivec.

FEUILLETON.

Z Prahy.

Starovské divadlo. V tomto desítidení slyšeli jsme již známé opery a sice dne 1. listopadu „Pout do Ploermelu“ od Meyerbeera, dne 4. listp. „Orfeus“ od Offenbacha, dne 5. listop. „Tella“ od Rossiniho a 7. listop. „Lazebníka Sevillského“ od téhož. Provedení oper těchto bylo v celku dobré a tak jako sl. Brennerová svou uhlazenou a vytríbenou kollaraturou a zvonkovitým hlasem vyniká, co zatím její hra bezvýznamná jest; tak vidíme toho opak u p. Steinecka, jenž svým dramatickým přednesem a výbornou hrou každého zajímá, jenž na bezhlasý orgán žádnou váhu neklade. P. Bachmann se vyznačuje v hrdinských partiích co obratný a mohutný pěvec a jehožto hra vždy více a více se zdokonaluje.

— Velenadaná virtuoska na piano sl. Albertína Zadrožilková odebere se tyto dni na uměleckou cestu a bude okolo 20. t. m. ve Vídni koncertovati. Upozorňujeme Vídeňské Slovy na naši krajanku, kteráž tak velkých úspěchů v Paříži dosáhla.

— Náš hrdina na piano, p. Alex. Dreyschock nastoupí dne 13. t. m. uměleckou cestu do Rus.

— Slečna Luccová vystoupí v Berlíně, kde od velkonece engažována jest v operě „Dinora.“ Znamenitý s adatel této opery vyzval sl. Luccovou ve vlastnoručním

psaní, aby největší pilnost vynaložila, aby lěžkou partii i dramaticky přemohla. Pan Meyerbeer udělil prý sl. Luccové radu, aby na cestách studie dle vzoru jiných zpěvaček konala.

— Pan Jan Seeling vystoupil dne 1. listop. v pátém koncertě „Gewandhausu“ v Lipsku.

— Výtečný krajan náš, houslista a hudební skladatel pan Němec navrátil se po více letech zase z Rusi do Prahy. Pan Němec je chvalně znám co učitel virtuosek sl. Brousilovy, Hoffmanovy a Rosy d'Or, které se nápotom u p. prof. Mildnera zdokonalily.

— Hudební matinee, jižto pan Alex. Dreyschock před svým odchodem do Rusi v neděli dne 4. t. m. v místnostech svých pro své přátelé uspořádal, měla nejskvělejší výsledek. Slyšeli jsme při této příležitosti některé jeho nejnovější skladby (rnkopisy) a sice „andante a allegro appassionato,“ kterážto skladba uměleckým zosnováním a mistrným provedením thém vyniká pak půvabnou mazurku, sl. A. Zadrožilové věnovanou, kteráž pod jeho prsty zvláště krásně se vyjímalo; mimo tyto přednášel náš Alexander gavottu od Bacha (D) fantasie — impromptu (F-moll) od Chopina, novelettu „Warum“ od Schumanna, a konečně etudu „Le tournoi“ od Schulhoffa. Zvláštní zajímavost poskytl nám nejnovější trio (D) pro piano, housle a cello od znamenitého našeho V. H. Veita, kteréž bez odporu k nejlepším jeho skladbám náleží. Původnost a půvabnost

myšlenek, umělé zpracování jejich jakož i jasnost a průhlednost jsou vlastnosti této mistrovské skladby. Konečně slyšeli jsme některé německé písně od Dreyschocka, jež sl. Luccová, Miková a p. Bachmann zdarile přednesli. A nyní co se máme o hře p. Dreyschocka zmíniti? Kdo neobdivoval tohoto světoznámého umělce českého — tohoto Břetislava Achilla piana? Vykouzluje nejokrouhlejší, nejplnější a nejmocnější tóny na svém nástroji, on mluví prsty svými, uchvacuje k úžasu hřmící spoustou svých harmonií, aniž by nástroj rozdrtil, utkává kmitající hudební pletivo pravicí, co zatím levicí blouznivou melodií zpívá. Dreyschockův talent spočívá v mohutném uměleckém zápalu, nesmírné vytrvalosti a v okrouhlé formě; jeho způsob a jeho talent mají jistý ráz aristokratický, ježž dobromyslnost a skromnost zmírňují. Zkrátka: Dreyschock hrál tentokrát jako Dreyschock a zbudil svou dokonalou virtuositou nesmírného furore. Matinée této byla přítomna nejvybranější společnost, šlechta, aristokracie hudebního umění, básníkové, mezi jinými Marsano, Meisner atd. a dva členové žurnalistiky české.

— Mladý a nadaný skladatel pan Eduard Nápravník složil symfonii, která se bez pochyby v jednom koncertě konservatoria provozovati bude.

— Maďarský zábavný časopis „Napkelet“ (Východ slunce) pod výtečnou redakcí Imre Vahota obsahuje ve svých posledních číslech stručný ale zajímavý článek o novější literatuře české jakož i umění českém.

— K zřízení českého národního divadla jsou až posud pojištěny: 104.975 zl. 29 $\frac{1}{10}$ kr., z těchto jsou složeny 59.650 zl., dva dukáty, zlatá zrnka z Kalifornie v ceně dvou dukátů; dále jsou pro divadlo odevzdány: 3 obrazy v oleji, 18 památných mincí, stříbrný řetízek a prsten.

— Naše roztomilá krajanka, slečna Ferlesová, osvědčila opět v cizině, jak si své materské řeči a písně českých vážiti umí. Zpívalať v koncertě Vídenské houslistky sl. Amalie Bido, ježž se v musejním sále dne 24. října t. r. v Karlsruhe odbyval, dvě české písně, totiž: „Kde domov můj“ a píseň lovců od Fr. Škroupa, a došla skvělého výsledku. V Karlsruhe tedy slyšení možná spíše český zpěv než v koncertech Pražských. Jaká to ironie na zpěvačky a zpěváky Pražské!

— Dne 11. listopadu o 11. hod. ranní budou míti přispívající i činní členové Žofínské akademie valnou schůzku v malém sále na staroměstské radnici. Mimo jiné bude se voliti protektor akademie. Příští koncert Žofínské akademie bude se odbyvati počátkem prosince vedením nového ředitele, proslulého p. Leop. Zvonáře.

— Varhanická škola dochází velkého účastenství; čítá nyní as 200 žáků. Krásný to zajisté úkaz, svědčící patrně o tom, jak důležité jest, by na škole varhanické tak zkušené učitelové a pedagogové jako p. Fr. Blažek jest, ustanoveni byli.

— Jak se dovídáme, onemocněl těžce ředitel konservatoria pan Bed. Kittl.

— Náš pěvec pan Jantov, nástupce pana Wachtela v Kasselu, došel až posud v celku dvou zcela rozličných posuzování. — Ve všech posud vyšlých úvahách o něm píše se, že hned při prvním vystoupení obecenstvo svým krásným hlasem a přiměřenou hrou zcela dojal a že dne

14. října v opeře „Belisar“ od Donizetti-ho vystoupiv, jej tak rozvítil, že mezi kusem vícekrát potlesku odměněn a po znamenité arii „Tres se Bisanzia“ vícekrát hluchně volán byl; zkrátka, že se co zcela vydatným zastupcem Wachtlovým objevil. — V jistém německém však listě čteme, že pan Jontov v Belisaru co „Alamir“ potleskán a po nadzminěné arii vyvolán byl, že se ale ve volání „da capo“ ostrá ironie skrývá, anto pan Jontov velmi patrně se zajiká, což zvláště v arii „Tres se Bisanzia“, v níž se mnoho sykavek nalezá, velmi směšně působilo. Pan Jontov, pravý Signale, zdá se prý míti dobrou školu, nejvyšší tóny tenorové zpívá dobře a lehce, avšak jeho hlas jest slabý a o jeho hře ani řeči býti nemůže. Myslíme, že se na druhou tuto úvahu, která, pokud nám známo, jediná jemu nepříznivá jest, váhy klásti nesmí, jelikož všechny ostatní posuzování o něm s pochvalou se zmiňují. Anebo snad se mají tyto také za ironii považovati? Tomu sotva tak bude. Myslíme spíše, že onen článek pochází z péra buď neznalce, aneb od nepříznivce pana Jontova, ježž jej tím ve veřejnosti snížiti chtěl. Ostatně se ještě dozvíme, co na tom pravdivého.

V. G.

(Č.) Z Brna, 7. listop. Jak zdárně si u nás počíná v životě společenském duch vlastenecký. zřejmě vysvítá z oučastenství, jehož došla včerejší beseda, v sále Lůžánek odbývaná; výsledek její byl tak skvělý, že za včasné považuju Vám o ní poslati zprávu, aby obecenstvo zde i jinde o patrném vzniku v působení zdejších se dovědělo. Sešla se tu společnost, k šesti stům hostů počítající, z kruhů nejvíce vyšších, vzdělaností a hodnotami vynikajících, a zábava ryze slovanská rozbila tu svůj stánek. Zpívaly se: „Sbor bojovníků“ od Škroupa, „Na mou vlast,“ píseň od Pivody, „Nosim zdravu misi,“ horvátský sbor, a sbor „Orala.“ Přednášela slovítná slečna Nerudová s bratrem: „Duo brillant,“ na housle a violoncello, a pak „Souvenir de Beatrice di Tenda,“ s průvodem piana. Výtečný virtuos p. Teřka, z Vídně k nám přibývší, provozoval na flétnu „variations brillants.“ Roztomilé číslo nám podáno bylo slečnou A. S., anaž přednesla deklamovánku „o politice“ tak tklivého i žertovného obsahu, že nejhluchnější došla pochvaly. Aby se prý vyhovělo rovnoprávnosti národní, ouředně oktroyován sbor téč německý, „die Heimath“ od Storcha. Slovan v zpěvu, kdyby mohl, slastí by se rozplynul, Slovan, kdyby zpívat neměl, hořem by snad zahynul, tak že po skončené o půlnoci besedě mladíci ještě „Kde domův můj“ a „Hej Slované!“ z útroby srdce svého zapěli.

(!) Z Hradce Králové. (Produkce zpěv. spolku. — L. Lukes.) Jako v mnohých městech českých, tak i v zdejších městě nejeví se velký ruch pro českou hudební literaturu. Ačkoliv vůbec známo, že Hradec české město jest a kromě důstojníků vojenských a několika odrodilců žádný jinak nemluví než česky, přec zdejší zpěv. spolek větší váhu na menšinu klade a vždy více německých sborů než českých dává, což zajisté je urážkou pro zdárné měšťany Hradecké. O tom jsme se na novo přesvědčili, při produkci dne 3. t. m. v pěkném sále besedy odbývané. Dávalyť se tam 3 české a 5 německých sborů. Německé byly od Otta, Arnošta vévody Saského, W. H. Veita, Leonharta a od

Verdiho*). Z českých sborů slyšeli jsme: Žezulinku od Knittla — Cikáni od Fr. Vogla — Česká vlast od J. N. Škroupa, kteréž správně provedeny byvše velmi se líbily. Jak z programu viděti, nemá ředitel zdejšího zpěv. spolku velké známosti v novější hudební české literatuře. Co se jinde n. p. v Nové Pace, Semilech, Pardubicích ba i — v Praze nejnovější sbory české ze „Záboje“ provozují, nezdá se o nich náš zpěvácký spolek ani věděti a pakli tomu tak, mohl bych spolek na našeho výtečného p. Vác. Červeného odkázati, jenž by jim ho s ochotností zapůjčil. Ještě dlužno se zmíniti o uhlazené a cituplné hře na cello p. Antonyho, bývalého finančního komisara, jenž fantasí od Servaise se vyznačil a o zpěvu nadané slečny Nickelsgeltové, kteráž kavatinu od Verdiho zdařile přednesla; českou arií by se ovšem byla více zavděčila obecenstvu, avšak ta naše ženská pleť — — —! Konečně musím Vám sdělit, že se zdejší zpěv. spolek ustanovil na tom, že národnímu pěvci panu Louis Lukesovi podá pěkně zdobený diplom čestného člena.

(B.) **Z Josefodolu.** (Program k produkci.) Dne 11. t. m. slaví jednota zpěvácká Josefodolská památku 5letého trvání svého. Jak obyčejně budou též některé české sbory provozovány a sice tenkrát „Milenka Jelena“, „K bratrům“ od V. Blodka (slovo od Picka), pak noviuka od Kašpara Knittla, jenž co nevidět s námi loučiti se bude, odchází za svým novým čestným povoláním co ředitel kůru do Přelouče, „Šablenka.“ Z německých sborů podotýkáme sbory od Eduarda Tauwitze, od Fr. Abta, a Kükena.

(Č.) **Z Kojetína na Moravě.** (Beseda.) Před nedávnem odbývalo se posvěcení školy nově vystavené, v níž národnost v pravém smyslu slova se pěstuje, a samé dne ještě nás pozvání došlo na besedu, ku prospěchu knihovny školní držanou. Zpívaly se sbory: Vlast a Velehrad od Vocta, Hostýn s průvodem orchestru od Vojáčka, Čeští manové od Jelena; pak přednesla dívka milostná píseň ze zpěvohry „Libušin sňatek“ od Škroupa s průvodem piana, načež se deklamovalo: Tri doby českého národu a deklamace v kaputě. Sbor Vojáčků v Hostýn, výtečný zvláště co do skladby vznešené a vroucné, jak i do provedení skvělého valné došel pochvaly. Kéž by i jinde tak šlechetné i blahodějně si počínali u vzniku ducha vlastenského. Zdař Bůh!

—ý. **Z Vodňan.** (Zpěv. spolek a hudební poměry.) Pilný čítatel Dalibora zajisté musí myslit, že Vodňany v hudebním ohledu jedno z posledních našich měst býti musí, neboť kdo se pamatuje, že by byl kdy cos v Daliboru o Vodňanech četl? Kdo zná ale lépe poměry zdejší, uzná, že by jsme jim krivdu činili. Nechci vypočítávat jednotlivé zde akademie*) dávané, rozebírat hudební provedení, ale promluví hlavně o zdejším zpěváckém spolku. Příčiněním horlivého pana měšťanosty, pánů učitelů zařízení, našel hojného účastenství jak v zdejším mladším měšťanstvu, tak i v p. úřednících, takže se bylo nadít, že bude zárodkem mnohých jiných ušlechtilých zařízení. Ale prozluklé staré předsudky, že němčina všude býti musí, že nemožno

něco řádnějšího být nežli v němčině a snad že by nemohl slavný zpěvácký spolek někde Němcům v Budějovicích předzpěvovat, že by mu tito nerozuměli, způsobil že i tady německé marše, písně atd. museli milí údové se nazpaměť učiti. Nevím jsouli všude v Němcích neb jinde tak ochotni, že by se učili k vůli nám Čechům zpěvy české, ač by snad větších příčin měli. Či snad není možno, se pouze českým zpěvem vycvičil? Což nemáme dost pěkných českých kvartetů? převyšují německé vysoko naše? Ať je tomu tak nebo onak, myslím ale, že by mělo ohled mít slavné ředitelstvo, na členy jenž úplné německého jazyka mocni nejsou, kteříž se to jen papouškovat učí, že by z pedagogického ohledu mělo uznat, že tím tak velkého ušlechlení nedocílí. Pak si spolek arci takto nedosahuje žádného uznání, pak arci nesmí se divit, když v cizím městečku obyvatele slyšíc jak se německý marš po náměstí rozléhá, vybíhají a se ptají, co to za Němce přišlo. Nebudíž mě to vykládáno za žádnou přepiatost, když žádám aby se v českém zpěvu cvičilo a na to se hledělo. Učme se své znát, svého hledme a pro malicherné ohledy netrp dobrá věc. O dalších poměrech hudebních budu psáti dále pán Bůh, co nejdřív v listech budoucích.

Amsterdam. Zdejší společnost k zvelebení hudebního umění vypsala as před 18 měsíci cenu za nejlepší historické pojednání hudebních poměrů v Nizozemsku v 16. století. V sezení od 23. října udělovaly lse od společnosti odměny. První odměnu obdržel pan dr. F. W. Arnold z Elberfeldu za historicko-kritické pojednání o rhytmice a tónalitě staronizozemských národních zpěvů. Ostatně dvě ceny připadly panu O. Ka de-ovi z Drážďan za monografii o M. le Maistre-ovi a panu Pasbueovi za monografii o Adrianu Petit-ovi.

Darmstadt. Dne 7. provozovala se zde opera „Lucretia Borgia“ od Donizettiho. Titulní roli dávala slečna Emilie Schmiedová a musíme přiznati, že jsme, vyjma snad ledva slovútnou Johannu Wagnerovou, lepší Lucretii posud ještě neslyšeli. Ačkoli již zvykli jsme, úlohy slečnou Schmiedovou provedené povždy s velkým očekáváním přivítavati, byli jsme tenkrát nad míru ještě překvapeni, a také četné obecenstvo vzdalo jí ve svém nadšení nejen mezi kusem vícekrátě entusiastickou pochvalu, ale i ku konci byla hlučným vyvoláním ještě odměněna. Avšak v skutku, taková energie, jakouž slečna Schmiedová osvědčuje, zřídka se mezi zpěvkyněmi nalezne. Roznícující oheň v přednášce, vášeň, která její hru a zpěv proniká, síla a zdařené její charakterisování hry jsou přednosti, které slečnu Schmiedovou zvláště významávají, a tyto vlastnosti jsou nejen nejhlavnější příčiny slavných výsledků, ale ony upoutají, oduševňují, ano roznítí posluchače. Při takovém mistrném provedení hlavní úlohy bylo nám snadno zapomenouti na nudnost této vlašské hudby, zvláště jelikož také ostatní partie v dobrých rukou se nacházely. V. G.

Mannheim. O cenu za nejlepší sonatu pro cello a klavír, již zdejší „Tonhalle“ v únoru 1859 vypsala, ucházelo se 17 sonat, z nichžto první cena panu H. Stiehlovi, varhaníku z Petrohradu prisouzena jest. Dílo

*) Titulů německých skladeb nepodáváme, anto nadarmo místem by jsme ptývali. Red.

*) Jméno „beseda“ ještě tu nezdómácněla. Dopisovatel.

pana V. E. Beckra z Würzburgu obdrželo třemi a dílo p. Heringa z Berlína dvěma hlasy zvláštní pochvalu. Chvalnou zmínku zasluhují též sonaty od J. Eggharda z Vídně; F. Elze, varhaníka v Lublani; E. Gulha, ředitele v Mannheimu; Olla Kitzlera, kapelníka v Linci a H. Triesta, ředitele hudby v Štětíně. Soudcové byli následující: F. Lachner v Mnichově; F. Messer ve Frankfurtu a Čech Moscheles v Lipsku.

Paříž. Nové operě „Le roi Barkouf“ (Král Barkův) text od Scribe, dostalo se konečně od censury povolání k provozování. Scribe neměl ještě nikdy půtku s censurou; přec však přišel v této operě na nápad, že jeho král Barkův svého pudlíka místodržitelem učiní a tento místodržitel rozličná svobodomyšlná zařízení zavádí, n. př. odstraní mezi jiným samoprodej tabáku. — Text k Meyerbeerově operě „Afrikánka“ je as tento: Vasco di Gama, znamenitý to objevitel zemí podnikne cestu. Zanechává doma choť, již miluje a která jej miluje. Avšak na cestě setká se s novou láskou, Afrikánkou, kteráž se za druh ženského Othella považovati může. Těmito dvěma náruživostmi je Vasco uchvácen; avšak naposled navrátí se Vasco opět k své manželce. — Co nevidět bude se zde dávat „Eurydice“, v nížto sl. Opravitová, žákyně Niardolové v titulní úloze vystoupí. Sl. Opravitová je bez vsí pochyby Slovanka a pochází ze Štýrska.

Z Vídně. (Beseda.) Dne 22. t. m. měli jsme zde první besedu v letošním školním roce, uspořádanou horlivým p. Burgersteinem. Beseda počala srbským sborem od Kornelia Stankoviče, známého zdejšího skladatele. Sbor sám nemá dosti rázu do sebe a zpěváci, ač četnější nežli v loni, dle všeho velmi na spěch se cvičili, při čemž nemohu opomenout projevití téměř všeobecné přání, aby se zarazil dlouho již čekáný stálý spolek zpěvácký, který by v sobě soustředil všechny síly zpěvácké všech Slovanů zdejších, v jehož čele bychom tak rádi byli viděli našeho výtečného skladatele Pivoda, jenž dobrý vkus a ducha čistě vlasteneckého s velikým nadáním pojí. Tak jenom můžeme sobě dobrých zpěváků a solistů pro naše zábavy odchovali. Po sboru tom hrálo se „kvartetto“ na dvoje housle, bráča a violoncell od J. Beneše. Velmi rozehrály jednoduché české písně „Leti leti slaviček“, „Moravo, Moravo“, atd., zpívané od p. Förchtegotta. Po těchto písních následoval koncert na pianě od sl. Svobodové. Sbor český od p. Förchtegotta nedošel žádné chvály, ale tím hlučněji se ozýval potlesk, když zapěli ve sboru slovinský čtvero zpěv od Jenka, kterýž se jak ráznosti slov tak velmi vhodným nápěvem vyznačuje. Po tomto mělo se tančit; tanečnicků bylo mnoho, avšak tanečnic se sešlo velmi málo, pročež velká část hostů se rozešla a část se bavila hovorem. — Jak se dovídáme, zřídí společnost zdejších hudbomilů v koservatoriu třídu pro operní zpěv, do nížto se chovanci obojího pohlaví, kteří se operě věnovali chtějí, přijímají budou. Úplný běh bude tři leta trvati. Za učitele této třídy bude prý zdejší učitel zpěvu p. Laufer ustanoven.

Výmar. Fr. Liszt, jemuž nedávno zdejší městská rada čestné měšťanské právo udělila, složil větší skladbu,

totiž žalm 18. „Nebesa vypravují čest boží“ pro mužský sbor s průvodem obligatních varhan.

Dur a moll.

(Boieldieu.) Boieldieu chodil jen málo kdy do theatre français, kamž volný přístup měl. Jednoho dne tam šel s jistou dámou; koupil pro ni lístek u kassy, jež pak u vchodu do divadla odevzdal. Když pak Boieldieu o svůj lístek požádán byl, jmenoval též mistr své jméno. „Můj Bože, pane!“ řekl mu kontrolor vstupních lístků, „toť výborný žert, a ačkoli velmi často se opakuje, přece vždy se nad ním smějeme, ale dnes přišel pan Boieldieu sám, jest v orchestru na svém obyčejném místě.“ Boieldieu se začervenal, jako muž, jenž do vlastní své pasti se chytil. Zamumlá dámě několik nesrozumitelných slov a odejde, aby si druhý lístek koupil. „Pane!“ řekla mu dáma, když se do divadla navrátil, zcela udivená, „Vy to trpíte, že Vás lidé za podvodníka považují? Přece dáte toho muže náležitě potrestati?“ „Proč bych tomu chudáku ublížiti měl? Bezpochyby miluje divadlo velmi mnoho a navštěvuje ho každý večír místo mne, jelikož já tak říka nikdy sem nepřijdu.“

(Donizettiho Nápoj lásky.) Paní: „Nani, jděte do půjčovny musikalí a přinesti mi „Nápoj lásky od Donizettiho.“

Služka: (odejde, aniž by slova odpověděla, a navrátí se za chvíli opět s velkým hrnkem v ruce). „Trvám, milost paní, že se mi ten nápoj do toho vejde?“

Hudební hádanka.

schul	so	A
Gluck	šek	pi
bert	kol	hoff

Těchto 9 slabik obsahuje jména pěti českých hudebních umělců. Uvedouli se jména tato v pravý pořádek, tvoří střední písmena a jejich jméno slavného žijícího českého zpěvce. V. Guth.

Listárna.

Panu A. Hn. v Oustí. Kdypak obdržíme tu ouverturu? Pane Med. v Sibíni. Chcete tu velkou ouverturu? Panu Šv. ve Vídni. Srdečný pozdrav ode mne a rodiny K. Panu V. Dun. ve Lvově. Obdržíme nějaký dopis? Panu Fr. Such. v Dráž. Jste zdráv? Pište nám brzy, co u Vás nového! Panu J. Kra. ve Vídni. Proč jste nám nepsal o besedě? Panu L. S. Máme pohotově dvě mše: pastorální od J. Kolečovského a slavnostní od M. Nováčka v hlasích; stojí 4 zl. r. č.